

Lược sử thành lập

NGÔI VÕ TỘC TỪ ĐƯỜNG

xã Hậu Mỹ Bắc B, Huyện Cái Bè, Tỉnh Tiền Giang

Bài 1. Ngày Giỗ Bà cố Phan Thị Lịch ngày 19 tháng 12 âm lịch năm 2011

Ngôi Võ tộc từ đường được thành lập là do đề xuất của những người cháu cố của Ông bà Võ Văn Sắc và bà Nguyễn Thị Sạn, tức cháu nội của Ông bà Võ Văn Thấy và Bà Lê Thị Yến, trực tiếp là một người con của Ông bà Võ Văn Tài và bà Trần Thị Tư là Ông Võ Văn Lộc hay gọi là Chín Lộc đề xuất ý kiến. Hôm đó, tại lễ giỗ bà của Bà Cố Phan Thị Lịch tại nhà Chú Sáu Võ Văn Hoàng ngày 19 tháng 12 âm lịch năm 1911, lúc đó, có các chú lớn tuổi như Chú Ba Võ Văn Phú (con Ông Cố thứ ba là Ông Võ Ngọc Thạch) Chú Ba Nguyễn Văn Giỏi (con bà Cố Năm là Bà Võ Thị Muôn, đều phát biểu nhứt trí tán thành việc xây dựng một nhà thờ Tổ của Võ tộc. Các cô chú khác như chú Năm Võ Văn Hiệp (con ông cố Võ Văn Dừa), Chú sáu Võ Văn Hoàng (con ông cố sáu Võ Văn Dừa), chú sáu Nguyễn Văn Phi (con Bà Cố Chín Võ Thị Tổ) ... cũng đều nhứt trí tán thành. Tại lễ giỗ nói trên, Chú sáu Nguyễn Văn Phi còn nói rằng Anh Chín đi đó đi đây, anh thấy kiểu nhà thờ nào có ý nghĩa thì đưa ra cho anh em tham khảo. Kết thúc phần lấy ý kiến, ông Chín Lộc đưa ra đề nghị ai đồng ý xây dựng ngôi Võ tộc từ đường thì giơ tay biểu quyết. Nhìn một vòng, qua các bàn ngồi đông đảo, hầu hết mọi người có mặt đều giơ tay đồng ý.

Sau ngày Giỗ, Ông Chín Võ Văn Lộc, bàn với vợ là bà Trần Thị Nhật Thanh về việc huy động nguồn tài chánh để xây ngôi từ đường. Vì đây là nhà thờ chung của cả dòng họ Võ nên cần thông báo rộng rãi và huy động đông đảo bà con đóng góp, tuy lòng hảo tâm, ai có ít góp ít, có nhiều góp nhiều, không góp của thì góp công. Trong điều kiện kinh tế khó khăn của những năm 2012, lại ở vào một vùng sâu của tỉnh Tiền Giang, thì sự đóng góp sẽ không tránh khỏi hạn chế.

Ngày 2/9/2024 (30/7 âm lịch Giáp Thìn).

Người viết: **Võ Văn Lộc**

Bài 2. Những người đóng góp ban đầu

1. Nhà phong thủy Nguyễn Đỗ Ngạc

Ngày 30 tháng 10 năm 2010, tôi cùng với cháu Hương đi tìm nhà của Ông Nguyễn Đỗ Ngạc ở Thành phố Hồ Chí Minh và mời Ông về quê giúp việc. Ông Nguyễn Đỗ Ngạc được biết là người có kinh nghiệm về phong thủy, từng giúp đỡ cho nhiều người. Xe đưa về tới quê, sau khi gặp gỡ, chào hỏi chủ nhà (Ông Tám Võ Văn Phát), Ông Nguyễn Đỗ Ngạc đi một vòng ranh đất vườn, có cầm theo dụng cụ chuyên môn của người nghiên cứu phong thủy, sau khi đi dọc theo ranh đất, Ông đi qua lại, dọc ngang trên nền đất, Ông ra đứng phía trước đường, nhìn ra hướng đồng lúa xanh phía bên kia con rạch một hồi rồi vào nhà ông Tám Phát. Ông lần lượt trả lời các ý mà tôi đã nêu ra từ đầu:

Một là, toàn bộ khu đất dự kiến để xây ngôi từ đường là đất sạch, nghĩa là dưới lòng đất không có hài cốt của người chết, cũng không có xương cốt của con vật lớn. Đây là một điều quý đầu tiên khi muốn chọn để động thổ xây dựng nhà ở hoặc công trình lớn.

Hai là, hướng xây ngôi từ đường nếu quay ra mặt lộ, nhìn ra cánh đồng phía trước, là hướng rất tốt, rất hợp với phong thủy, đây cũng là hướng mà các triều đại phong kiến trước đây hay dùng để xây dựng hoàng cung.

Nghe Ông Ngạc nói, chúng tôi rất vui mừng và tin tưởng rằng mình đã có cơ hội lớn được Ông bà để dành một mảnh đất quý để xây dựng ngôi từ đường cho dòng họ.

2. Kiến trúc sư, Tiến sĩ Phạm Anh Dũng, Trưởng khoa vẽ thiết kế, Trường Đại học Kiến trúc, Thành phố Hồ Chí Minh

Sau lần gặp KTS, TS Phạm Anh Dũng tại văn phòng Khoa Vẽ - Thiết kế của Trường Đại học Kiến trúc, Thành phố Hồ Chí Minh, tôi tìm đến nhà Ông ở Ngã sáu, đường Đoàn Văn Bơ, hướng đi vào Mã Lộ, quận Bình Tân, Thành phố Hồ

Chí Minh. Tại cuộc gặp đó, tôi báo cáo thêm với ông về một số điểm cần thiết cho bản thiết kế xây dựng Ngôi Võ tộc từ đường. Sau khi hoàn thành bản vẽ, ông cuốn tròn lại và gửi cho tôi.

3. Nhà phù điêu Trần Hữu Tiến, Huế.

Anh Trần Hữu Tiến là người Huế, đã từng xây dựng hoặc trùng tu nhiều nhà thờ ông bà, nhà từ đường, đình, miếu ...từ miền Trung vào tận Nam bộ. Anh còn cái khéo nữa là thiết kế hoa văn trên nóc nhà thờ, các cây cột, dưới mái hiên, trước cổng nhà thờ, ...

Nhìn vào thiết kế hoa văn ở ngôi Võ tộc từ đường, từ mặt trước ra mặt sau, nhưt là ở bên trong ngôi thờ mới thấy những đóng góp có giá trị của Anh Trần Hữu Tiến.

4. Nhà thầu xây dựng Mai Văn Tự, Thiên Hộ

Tôi chưa hỏi quê gốc của Anh Tự ở đâu (vì anh họ Mai), nhưng hiện tại gia đình anh sinh sống tại Xã Hậu Mỹ Bắc B, Huyện Cái Bè, Tỉnh Tiền Giang, gần chợ Thiên Hộ. Trong Thiên Hộ, nhiều người biết Anh là nhà thầu, thợ xây dựng nhiều công trình có uy tín. Anh Tự đã huy động một đội ngũ công nhân có tay nghề tại địa phương để thực hiện hoàn thành ngôi Võ tộc từ đường rất vừa ý chúng tôi.

Người viết: VÕ VĂN LỘC

Bài 3. Có yếu tố tâm linh trong quá trình xây dựng ngôi Võ tộc từ đường

Yếu tố tâm linh mà tôi nói đến không bao hàm những mê tín dị đoan trong dân gian, mà chủ yếu tôi muốn nói đến một số việc có tính chất may mắn xảy ra trong khi mình gặp khó khăn, bế tắc thì sự may mắn đó xuất hiện nhất thời giúp mình vượt qua. Theo tín ngưỡng dân gian, sự may mắn đó có thể là do Ông bà (khuất mặt) phù hộ mình, giúp đỡ mình, nhờ vậy mình vượt qua khó khăn, bế tắc. Tôi có hai lần gặp bế tắc và may mắn vượt qua.

Lần thứ nhất, khi làm cổng nhà thờ và hai cánh cửa khép cổng. Tôi cho rằng mỗi dịp có Lễ giỗ hoặc có tiếp những đoàn khách đến tham quan, thì mở cả hai cánh cửa ở cổng chính, còn hàng ngày thì phải khép lại một cánh, chỉ mở một cánh để ra vào. Khi xe con (xe 4 bánh) vào thì mở cả 2 cánh. Làm vậy thì sân phải rộng và có đường cho xe con vào. Cách này mới nghe qua thì ổn, nhưng đi vào thực tế thì gặp khó, vì luôn phải mở một cách cửa chính hàng ngày để ra vào, xe đạp hoặc xe gắn máy cũng phải chạy vào cửa chính, e mất nghiêm túc. Còn nếu chỉ làm thẳng một con đường sát ranh đất Chú Sáu Hoàng đi vào thì nhà thờ thiếu cửa chính diện.

Tôi tính đi tính lại cửa ra vào sao cho tiện và đẹp, mất cả mấy tuần.

Hôm ấy, tôi tiếp một ông khách từ Nghệ An mới vào. Người đó là anh cả của Anh Sui tôi đi từ thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An vào Thành phố Hồ Chí Minh, nhân tiện đến Thiên Hộ thăm chúng tôi và bà con. Người đó chính là Bác Trương Công Anh, nguyên Tỉnh uỷ viên, Trưởng ban tuyên giáo Tỉnh uỷ Nghệ An. Sau khi nghe tôi trình bày, Ông quan sát ngôi Võ tộc từ đường và nhìn qua cổng vào, sau đó cho ý kiến:

“Ngôi từ đường phải có hai cửa: một cửa chính chỉ mở vào những ngày Lễ lớn và cúng giỗ Ông bà; nếu mở thường xuyên thì sẽ mất trang nghiêm; cửa kia là cửa nhỏ, nằm ở một bên sân, khách và người nhà đi ra vào thường xuyên hàng ngày”.

Đó là góp ý rất có giá trị, phù hợp với thực tiễn mà tôi đang cần. Tôi thầm nghĩ: Từ xa ông ấy đến Thiên Hộ chỉ một lần, vào đúng lúc mình đang cần, để giúp mình tháo dỡ bế tắc, chắc là có Ông bà xui khiến ông ấy đến đây!

Lần thứ hai, hôm ấy lòng tôi nao nao muốn mời Ông KTS Phạm Anh Dũng về quê xem qua công trình đang làm mà KTS Dũng là người thiết kế. (Nếu có gì chưa đúng thiết kế thì may ra còn chỉnh kịp). Khi đến nơi, tôi mời ông vào quán cà phê nghỉ ngơi và ngồi ngắm công trình đang tiến hành nhộn nhịp bên kia đường. Bỗng Ông thắc mắc: Ủa sao mái ngói của ngôi thờ chính lại ngắn kỳ vậy? Tôi lật đặt kê cháu Võ Thanh Nhân lấy ra bản vẽ để kiểm tra lại, có cả anh Mai Văn Tụ là thầu chính đứng đó. Khi mở bản vẽ ra, đối chiếu với thực tế mái ngói đang làm, KTS Phạm Anh Dũng phát hiện ra điều bất thường: mái ngói đang làm thiếu kích thước so với bản vẽ, nếu làm tiếp sẽ mất cân đối với toàn bộ ngôi thờ. Chỉnh lại mái bên trái (từ ngoài nhìn vào) thì sẽ chỉnh lại cả mái bên phải. Thế là Anh Mai Văn Tụ phải chỉ huy nhóm thợ chỉnh sửa lại hai mái ngói theo đúng bản vẽ.

Tôi nhẹ cả người. Nghĩ rằng nếu hôm ấy không mời kiến trúc sư về, để khi xong mới sửa, thì sẽ tốn không biết bao nhiêu là công sức! Tôi cho rằng việc KTS Phạm Anh Dũng có mặt kịp thời để chỉnh sửa sai sót của ngôi từ đường lúc đang xây là có yếu tố tâm linh.

Người viết: VÕ VĂN LỘC